

Čís. 11568.

Sudiště podle § 97 j. n. přechází postupem pohledávky na postupníka.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1932, R I 195/32.)

Postupník zadal žalobu na postoupeného dlužníka na sudišti podle § 97 j. n. Soud první stolice zamítl námitku místní nepříslušnosti, rekursní soud námitce vyhověl a odmítl žalobu. Důvody: Strana žalující opírá příslušnost prvního soudu o ustanovení § 97 j. n. První soud zaujal právní stanovisko, že tato příslušnost není ze zvláštních legislativních důvodů do té míry vázána na osobní vlastnost stran rozepře, by nemohla s postupem pohledávky přejíti i na postupníka, a že platí tedy důvod příslušnosti podle § 97 j. n. i v souzeném případě. Rekursní soud nesdílí však tento právní názor, poněvadž v § 97 j. n. zabezpečuje zákon s hlediska ryze sociálního a ve prospěch sociálně slabších osob v paragrafu tom uvedených právo, domáhati se pohledávek za dodané výrobky a zboží, za vykonané služby a práce v 90 dnech od poslední dodávky nebo práce u soudu, který je příslušný podle dřívějšího bydliště odběratelova nebo zaměstnavatelova, i když mezi tím přeložil své bydliště do jiného soudního obvodu. Tím hodlal zákon zvláštním ustanovením usnadnit hospodářsky slabšímu vymáhání jeho nároku a uspořít mu nutnost žalovati u vzdáleného soudu podle změněného bydliště odpůrcova, což by znamenalo pro žalobce zvýšený náklad a zvýšenou ztrátu času. Jde tedy o právo subjektivní a pro osoby jmenované v § 97 j. n. Postupem pohledávky zůstávají ovšem nedotčeny důvody věcné a místní příslušnosti pro její uplatňování, leda, že by se zakládaly ve zvláštních osobních poměrech věřitele nebo dlužníka, jak jest tomu v souzeném případě, kde ryze osobní výsada postupitele nemůže proti duchu zákona (§ 97 j. n.) býti přenesena postupem na třetí osobu, na žalobce.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud, uvažuje o oprávněnosti námitky místní nepříslušnosti dovolaného soudu, vyslovil právní názor, že sudiště upravené § 97 j. n. jest pokládati za ryze osobní právo osob v paragrafu tom uvedených a že tudíž nepřechází s postupem pohledávky na postupníka v ten způsob, že by postupník mohl postoupenou pohledávku vymáhati u soudu, příslušného podle § 97 j. n. pro postupitele. Tomuto právnímu názoru nelze přisvědčiti. U kterého soudu jest vymáhati postoupenou pohledávku, řídí se předpisy jurisdikční normy. Postup pohledávky, působící jen změnu v osobě věřitele (§ 1392 obč. zák.), nedotýká se důvodů věcné a místní nepříslušnosti, pokud se nezakládají na zvláštních osobních poměrech oprávněného neb zavázaného (rozh. čís. 253 sb. n. s.). Pohledávka přechází podle § 1394 obč. zák. na postupníka se všemi vedlejšími právy, která změnou v osobě věřitelově zůstanou nedotčena. Nepřejdou jen taková práva, která lpí na osobě a s ní zaniknou (§ 1393

obč. zák.). Právy, která lpí na osobě, rozumí § 1393 obč. zák. jen práva ryze osobní, t. j. taková, která s osobou určitého oprávněného jsou tak spjata, že jejich výkon jinou osobou buď vůbec není možný nebo není aspoň možný beze změny svého obsahu. O takové právo však tu nejde, neboť použití určitého zvláštního sudiště jinou osobou než původním věřitelem jest beze všeho možné (srov. rozh. čís. 2976 sb. n. s.). Zákonodárným účelem předpisu § 97 j. n. bylo, by uplatnění pohledávky bylo usnadněno. Týž účel sledují i jiné předpisy jurisdikční normy, na př. § 86, první odstavec, a § 87 a j. n. Podobně i § 9 zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. V praxi se ustálil názor, že, třebaže tato ustanovení směřují k tomu, by bylo usnadněno uplatnění nároku určitých osob, není v zákoně opory pro mínění, že sudiště na výběr dané bylo zákonem poskytnuto jen jim jako osobní výsada (srov. rozhodnutí čís. 2976, 5223, 5304, 9857, podobně i čís. 10113 při prorogaci podle § 104 j. n.). Rekursní soud tudíž neprávem neuznal na místní příslušnost dovolaného soudu opřenou o § 97 j. n., vycházející při posouzení významu tohoto předpisu z opačného právního stanoviska.

Čís. 11569.

Právo, jehož nabytí dlužník jako vlastník nemovitosti podle § 53 knih. zák. poznámkou pořadí pro určitou pohledávku, není zabavitelné právě tak, jako nemůže býti předmětem exekuce nárok dlužníka na přijetí výměru o povolení tohoto zápisu.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1932, R I 244/32.)

Vymáhající věřitel navrhl k vydobytí peněžité pohledávky povolení exekuce zabavením dlužníkova práva nakládati s povolenou knihovní poznámkou pořadí a zabavením nároku na přijetí výměru o povolení řečené poznámky s tím, že se dlužníku zapovídá nakládati s pořadím, nanejvýš udílení svolení ke vkladu v tomto pořadí anebo k výmazu poznámky. Soud prvního stupně exekuci povolil. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Prvá část exekučního návrhu směřuje k zabavení dlužníkova práva nakládati s poznámkou. Nejde tu o právo ve smyslu § 331 ex. ř. Poznámkou pořadí pro zápůjčku, jež bude poskytnuta, nevytvoruje se ještě zabavitelný předmět, ježto poznámky v pozemkové knize slouží jen k tomu, by byly zřejmy skutečnosti, jež mají v zápětí určité právní následky, nemohou však založiti, změnití nebo zrušiti věcná práva, kromě určitých poznámek v exekučním řízení a právní účinky, jež poznámky skytají, jsou založeny teprve jejich knihovním zápisem. Není tudíž, jak řečeno, zápis poznámky pořadí ani právem ani majetkovým předmětem a nelze tudíž zabaviti právo nakládati s touto poznámkou. Nelze tudíž dlužníku zakázati, by s pořadím nenakládal, a nelze mu ani zakázati, by nesouhlasil se zápisem v pořadí poznámky anebo by nedal poznámku vymazati. Druhá část exekučního návrhu týká se zabavení nároku dlužníka, by přijal výměry o povolení těchto zápisů. Tím jsou míněny výměry o vyřízení žádosti o poznámku pořadí. Podle § 54 knih. zák. lze vydati jen jedno vyhotovení výměru, jímž bylo návrhu vyhověno, a toto vyhotovení jest doru-